55e jaar. — Nr 64. Dit nummer bestaat uit 8 bladzijden. Zaterdag, 30 Mei 1908

afon schrijft in te Tongeren bij V. 'OLLÈE, uitgever en eigenaar van di blad.

De *POSTRIJDER* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, Groote Markt, te Tongeren.

DE POSTRIJDER
DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement :
Drie maal per week 6 fr. per jaar.
Twee - - 5 -
Een - - 4 -
Een blad afzonderlijk 10 centiemen
De abonnementen zijn vooruit betaalbaar.
Aankondigingen : 15 centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad tfrank den drukregel.

TWEEDE BLAD.

TONGEREN, DEN 30 MEI 1908.

ALLERLEI NIEUWS

ADVERTENTIE EN AANBEVELING. — Mijnheer N. vroeg bij advertentie een jongen bediende op zijn kantoor. Ongeveer 50 jongens meldden zich bij hem aan, uit wie hij na korten tijd er één uitkoos, terwijl hij de anderen wegzond.

« Maar, » zei hem een vriend, ik « begrijp niet, waarom gij juist dien jongen hebt uitgekozen, die toch geen enkele aanbeveling medebracht. »

« Gij vergist u, waarde vriend, » was het antwoord. « Deze jongen had veel aanbevelingen, en als ge een oogenblik wilt luisteren, zal ik er u eenige opnoemen. Deze jongen veegde zijn voeten af, toen hij binnenkwam en sloot de deur achter zich : een bewijs van beleefdheid en voorzichtigheid. Hij stond dadelijk op, toen een oude man mij wilde spreken, en bood hem zijn stoel aan, waardoor hij een bewijs gaf van zijn eerbied. Op mijne vraag antwoordde hij bescheiden, maar flink. Een boek dat ik met opzet op den grond had laten liggen, nam hij op, en legde het op tafel, terwijl de anderen er overheen stapten, of het op zij schoven. Terwijl ik met hem sprak, bemerkte ik, dat zijn kleeren goed geborsteld en zijn haar gekamd was ; dat hij er zindelijk uitzag, en mij met een paar heldere oogen aankeek.

« Houdt gij dit alles niet voor een aanbeveling ? Ik voor mij wel. Wat ik in tien minuten met eigen oogen heb waargenomen, is voor mij meer waard dan al de geschreven aanbevelingen, die de andere jongens meebrachten. »

—o— AL uwe waarden in zekerheid door de gepantserde brandkassen, gewaarborgd tegen den chalumeau, den thermit, de doorboring, het openen, den brand, F. VAN DEUREN-GUNS en zoon, Minderbroedersrui, 56, Fabriek St-Bernardus Steenweg, 135, Antwerpen.

Voor inlichtingen, lijst der kalanten en verkoop in het omliggende, zich te wenden tot Aug. Sneyers-Lafosse, Sint-Truiden. Verandering van onde brandkassen.

Stalen kistjes van een stuk, tegen brand gewaarborgd, in het bereik van alle beurzen.

— RAAK. — Zooals bekend is, was Frederik de Groote een vriend van vlugge, geestige antwoorden en niet zeer gevoelig, als zij soms wat scherp waren. Zoo vroeg hij eens aan een jongen, die twee ezels voorbij het slot dreef.

— Waar gaat gij heen met u drieën ?

— Voorbij een vierden ! klaakt dadelijk het antwoord.

In plaats van boos te worden, nam de koning den jongen in zijn dienst, waarin hij goed is vooruitgegaan.

—o— EENE KWAAL VAN DEN TIJD is zekers dit groot getal van maag ziekten welke men terecht denkt te moeten toewijten aan de vervalsching der voedingstoffen. Daarom roepen wij nogmaals de aandacht onzer lezers op de vervalschingen van de gekende gezondheidslikeur Elixir De Kempenaar waarvan de stop en capsule de naam Jacques Neets Anvers moeten dragen en op het etiket den titel Elixir De Kempenaar moet voorkomen.

Verkrijgbaar bij M. Dans en zuster, Pleinstraat, 24, Tongeren, en bij alle likeur handelaars.

DE VÉLOS EN DE MOTOS
SAROLEA
zijn de aanbevelingswaardigste.
Bureelen en Magazijnen te Herstal.

— EENE APENSCHOOL. — Een zonderlinge Engelschman, prof. Gardner, houdt zich reeds geruimen tijd met eene studie der apen bezig.

Nu vertelt iemand, die den professor in de eenzame bosschen heeft bezocht, dat Gardner aan de Westkust van Afrika, in Fransch-Kongo, ongeveer 125 mijlen van Kaap Lopez een groot kooivormig gebouw heeft laten plaatsen, het *Fort Gorilla*, zooals hij het noemt, midden in eene streek, waar talloze apen verblijf houden. 't Zijn 24 van elkaar gescheiden kooien, waarin professor Gardner « zijne vrienden » die hem dikwijls bezoeken, opneemt. Een aantal chimpanzé's of gorilla's wordt uitgekozen, om systematisch onderweezen te worden, waarbij de professor zich van dezelfde methoden bedient, als wel bij doofstommen wordt aangewend.

Moeilijker was het de apen zoo ver te brengen dat zij bepaalde klanken der menschelijke taal leeren zeggen. Toch zijn hunne stemorganen geschikt, vele eenvoudige klanken na te bootsen : een chimpansé leerde in twee maanden het Fransche woord voor vuur « feu » zeggen. Men moet de klanken met zorg uitkiezen ; ook moeten alle woorden aanschouwelijk worden voorgesteld, abstracte begrippen kan men den apen niet aan het verstand brengen.

Het schijnt dat de Engelsche leerling van Darwin moeilijk zal kunnen bewijzen dat hij van eenen aap afstamt.

— Fabriek van Pianos, Huis B. VAN HYFTE, Nederkouter 32, (tegenover de Bagattenstraat) Gent.
De Pianos B. Van Hyfte onderscheiden zich door hunne welluidendheid, duurzaamheid en voordeligen prijs. *Nieuwe Pianos, in huur geweerd zijnde, met groeten afslag.*
Tien jaren waarborg.
Groote Prijs, in gemeenzaamheid, en Gouden Medalie, aan de Wereldtentoonstelling van Luik 1905.

— *J. ROMAN, schoenen, Luik.* — Zie aankondiging 4e bladzijde.

— O DIE NIEREN. — Lezers, indien gij stijf zijt, indien gij rugpijn hebt, indien gij u moeilijk kunt oprechten, dat komt omdat uwe nieren opgeropt zijn van slijm ; in dat geval neem gedurende eenige dagen, 3 antisliymachtige Pillen Walthéry en gij zult seffens verlicht zijn. 1 frank.

— Dr Geo. KREMER, Jonruellestraat, 33, Luik.
BLAAS- EN HUIDZIEKTEN.
Spreekuur : van 8 tot 9 en van 2 tot 4 u.
Luik, dicht aan de statie Vivegnis.

— DE PAPEGAAISCHOOL. — Niet alleen de Engelschen pogen te bewijzen dat zij van apen uitstammen ; de Franschen, die het nutteloos vinden hunne zorgen aan kinderen te besteden, richten eene papegaaienschool in, om de kinderen aan den huiselijken haard te vervangen.

Aan den ingang van Parijs, op den Grand-Montrouge, is eene papegaaienschool ingericht om papegaaien te leeren klappen.

Het schijnt dat de school bijval heeft en dat de lokalen moeten vergroot worden.

De papegaaimeesters zijn zeer ijverig en geduldig in het onderwijs van hunne lievelingen. Zij hebben drie methoden :

De eerste methode bestaat in het voorspelen met een vogelorgeltje.

In de tweede methode leert de gedresseerde papegaai, de nieuwelingen.

Bij de derde leerwijze speelt de fonograaf.

De duurtijd is onbeperkt : er zijn papegaaien die nooit leeren willen, zooals de Franschen zelven.

— *Aan de bleeke en bloeiigbrekkige jonge meisjes*, alsook aan de jonge, weeke moeders, raadt men de Pil van Dr Raphael die een ware schat is van sterkte, kracht en gezondheid, fr. 1,75. In al de apotheken.

— EDMOND NOLS, Tandmeester, hoek *der Chaussée des Prés, Boulevard Sauvy, 33, LUIK.* — Telefoon 1883. — Tanden en gebitten. — Operatiën zonder pijn.

— DE KATHOLIEKE KERK IN AMERIKA. — De honderdste verjaardag der oprichting van het bisdom New-York werd gedurende de laatste week van April op eene prachtige wijze gevierd in de tweede grootste stad der wereld. Twee kardinalen, twee delegaten van den heiligen Stoel, negen en veertig aartsbisschoppen en bisschoppen, honderden priesters en duizende leeken namen er deel aan.

In de groote parade, den Zaterdag, marcheerden er niet min dan 40.000 mannen, rijk en arm, oud en jong, wit en zwart.

De H. Vader en president Roosevelt zonden den aartsbisschop, Mgr. Farley, hunne gelukwenschen. Nooit was zulk een schouwspel gezien geweest, en ook daar waren gerronde redens voor zegepraal en vreugd.

Zichier eenige der bijzonderste : In 1808 besloeg het nieuw bisdom van Nieuw-York de twee Staten van Nieuw-York en New-Jersey. Het telde slechts omtrent 20.000 geloovigen en min dan een 20tal priesters.

Nu telt dezelfde uitgestrektheid 9 bisdommen bediend door 2710 priesters, voor eene bevolking van 3.000.000 zielen en voorzien van kerken, scholen, hospitalen, weezenhuizen en andere katholieke gestichten, allen opgericht door de vrijwillige bijdragen der kinderen van de kerk.

Het aartsbisdom van New-York alleen telt 1.200.000 katholieken, die 317 kerken en 186 kapellen bezitten en over wier geestelijk heil gewaakt wordt door 894 priesters, waarvan er 298 leden zijn van klooster-orders.

In het seminarie van Dunwodie zijn 124 geestelijke studenten, en het bisdom is te Rome vertegenwoordigd door dertien seminaristen.

Het voorloopig seminarie (klein seminarie) telt 141 studenten.

In de kollegies en akademiën voor knapen zijn 3339 studenten en in deze voor meisjes zijn er 3736 leerlingen.

De parochiale scholen voor jongens en meisjes voorzien in de volledige opvoeding van 65.152 kinderen.

Talrijke liefdadige instellingen zorgt het bisdom voor eene menigte van God's armen.

A LA PENSEE
27, Rue Vinave d'Ile, Liége.
Magnifiques Jupons
en Silkteen de Bradford
garantis bon teint, fr. 10,50 et 14
Spécialité :
Blouses, Jupons, Chemises, Cols, Cravates, Lingerie.

WESSELBUREEL, Paul Nollet (Hôtel Schiller) Schouwburgplaats 6, Luik.
Telefoon 2287. Open van 8 1/2 ure 's morgens tot 6 ure 's avonds
's Zondags van 9 1/2 ure tot 's middags.

— LANDVERHUIZING NAAR AMERIKA. — De statistiek opgemaakt der landverhuizing naar de Verenigde-Staten toont, naar uit New-York wordt gemeld, voor April weder een aanzienlijke vermindering aan. Er kwamen zich in die maand slechts 41.000 personen in de Unie vestigen, tegen 145.000 in April 1907. Sedert 1 Januari bedroeg het aantal inwijkelingen 125.000 tegen 404.000 in het vorige jaar.

—o— Groot fabriek van FIJNE CIGAREN L. Thiriart-Andrlen, 66, Rue Jean d'Outremeuse, 66, Luik.
Vier millioen cigaren in magazijn. Alle bestellingen worden geleverd in droege en fijne cigaren. — Telefoon 1956.

—o— ALLES IS DUUR, ALLES SLAAT OP, uitgenomen de Suikerij der « Trappisten Vincart », welke zoo goeden koffie maakt.

— DRAADLOOZE TELEGRAFIE. — Proefnemingen zooals nog nooit in België plaats hadden, namelijk met draadlooze telegrafie en radiotelefonie, zijn te Namen gedaan onder het bestuur van den krijgsgouverneur der stelling, generaal Blanquaert en generaal van Meldert. De proefnemingen werden bestuurd door de heeren Goldschmidt en Philippson, hoogleeraars te Brussel.

Telefonische boodschappen werden gewisseld tusschen het fort van Dave en een post, midden in het veld opgericht en daarna draadlooze telegrammen tusschen het fort van Dave en de Citadel. Eerstdaags zullen soortgelijke proefnemingen gedaan worden, tusschen Brussel en Namen.

BREUKEN
VOOR ALTIJD GENEZEN IN 10 DAGEN.
GEEN BREUKBAND MEER.
Heelkundige Inrichting St-ANNA
te Lanaeken, bij Maastricht, bediend door de Eerw. Kleine Zusters van St-Jozef.
Vrouwenziekten, misvormde ledematen.
aderspat, aderbreuk.
Spreekuren : Vrijdag's van 2 tot 6 uren.

Maison Aug. FOURNIER.
Successeurs :
JEAN RANSY & Cie
Agents de change
3, RUE DES DOMINICAINS, 3, LIÉGE.

ASTHMA
Gij allen die aan het Asthma lijdt, schrijft aan M. ESCOUFLAIRE, apotheker te Ath, die u GRATIS-FRANCO een PROEFDOOS zal zenden van
POEDER en SIGARETTEN ESCOUFLAIRE
MET CERTIFICATEN VAN GENEZINGEN
AUX ESTOMACS MALADES.
A qui n'est-il pas arrivé d'avoir parfois la digestion lourde et pénible, des aigreurs ou des pesanteurs d'estomac ? On néglige souvent ces malaises et on a le plus grand tort, car d'une part ils peuvent à la longue se transformer en une véritable maladie d'estomac ou dyspepsie, et, d'autre part, rien n'est facile comme de s'en débarrasser d'une manière agréable et prompte avec quelques *Pastilles de Vichy-Etat*. Ces pastilles délicieuses au goût doivent leurs merveilleuses propriétés digestives au *Sel de Vichy-Etat* ou sel naturel extrait à Vichy de l'eau des sources de l'Etat français : *Célestins, Grande Grille* et *Hospital*. Il faut donc toujours exiger les *Pastilles de Vichy-Etat* vendues en boîtes métalliques scellées, et se garder de les confondre avec les Pastilles dites de Vichy, du commerce.

De maagziekten overwonnen.
Hebt gij slechte spijsverteringen ?
Hebt gij maagzuur, maagpijn, zwaarte in het hoofd, stramheid in de leden, in een woord, verteert gij slecht de spijzen ?
Neemt het verrisschend maagpoeder van doctor LEMAIRE en
Op eenen dag
zult gij verlicht zijn zonder eenig regiem te volgen en zonder purgeermiddel.
Prijs per doos 1,50, per post 1,65.
Algemeen depot voor België :
Apotheek MASY, Landen.
Dépositaires :
Voor Brussel, Apotheek Delacre ; Binche, apotheekKambour ; Hasselt, Apotheek Vreven ; Tongeren, in alle Apotheken.

J. Schuurbiers-Croonenberg
WISSELAGENT
Leuvensche Steenweg, 60,
BRUSSEL
Telegraaf-adres : SCHUURBIERS, Beurs, Brussel
Telefoonnummer : 5177.
—o—
Invordering zonder kosten van alle Belgische en vreemde koepons.
Nazien van alle trekkingen.
Inschrijving zonder kosten op openbare uitgiften.
Financieële inlichtingen over alle waarden mits een postzegel van 10 centiemen voor het antwoord.
Leening op fondsen.
Uitvoering van alle beursorders.

« LE PHARE »
BELGISCHE MAATSCHAPPIJ VAN
LEVENSVERZEKERINGEN
Lijfrenten, Eerste H. Kommunie & Spaarverzekering.
Kapitaal : EEN MILLIOEN.
Voordeelige tarieven.
De Maatschappij vraagt goede agenten in al de gemeenten waar zij niet vertegenwoordigd is.— Zich te wenden voor inlichtingen en voorwaarden aan M. de Bestuurder der Maatschappij « LE PHARE », 33, Anspachlaan, Brussel.

Samenwerkende Maatschappij
— POMONA —
koopt aan de hoogste prijzen bloemen, fruit en groenten voor de exportatie.
Vraagt reglementen en inlichtingen aan het Bestuur :
8, LOCQUENGHIENSTRAAT, BRUSSEL
Telefoon 9718. — Telegraphisch adres : Pomona Brussel

GROOTE TUINBOUWINRICHTING
EN ROZENKWEEKERIJ
VAN
A. Op de Beeck zoon
Putte-bij-Mechelen.
(Dertig hectaren kweekerijen op 2 minuten afstand van de statie)
Groote kweekerijen van fruit- en boschboomen met hooge en lage stam, boomen en planten voor dreeven, beboschingen enz.
Sierboomen en sierplanten voor heigrond, overblijvende planten, enz, enz.
Een miljoen boschplanten beschikbaar.
Specialiteit van rozelaars met hooge en lage stammen. — De verdienstelijkste verzameling van het land hebbende gulden en zilveren medaliën in de voornaamste steden van België bekomen.
Op aanvraag KOSTELOOZE verzending van catalog en prijs-courant.

Oude firma Karl Cottem
OPVOLGER :
Edmond Veuchet
Ingenieur
13, rue des Foulons BRUSSEL (Zuid)
Telefoon 1257.
TEKNISCH BUREEL.
BUIZEN in getrokken ijzer en benoodigheden voor water, gas, stoom. — KRANEN EN SOUPAPEN. — Volledige garnituren voor stoomketels en stoommachienen. — Specialiteit van SMEERDERS.
Motors. — Stoom- en electrieke POMPEN.
Ontwerp en vervaardiging van alle METALLIEKE BOUWWERKEN (Werkhuizen te Bergen). — Opbeftoestellen.

MARGARINE FABRIEK
Chs. Van den Bussche
MERXEM
MARGARINE
« COLUMBA » het fijnste mark.
Gelijk boter voor alle gebruik.
« DE LELIE » Premie mark.
Premie katalogussen worden « gratis » op aanvraag gezonden.

Belangwekkende Uitvinding.
De Cachets antinévralgiques Jos. Gauthier *zijn een uitmuntend geneesmiddel tegen HOOFDPIJN (migraine), tegen RHUMATISME, tegen alle NEVRALGIEKE PIJNEN zooals TANDPIJN, enz. : ZIJ GENEZEN RADIKAAL en om zoo te zeggen, oogenblikkelijk.*
De Cachets antinévralgiques Jos. Gauthier *bevatten geene de minste schadelijke noch gevaarlijke stoffen : zij mogen genomen worden, zelfs door personen welke geene Antipyrine kunnen verdragen ; zij zijn inlegendeel een hulpmiddel voor ontstelde magen.*
De Cachets antinévralgiques Jos. Gauthier *zijn onderzocht geweest door de meest bescheiden overheden in het vak, en hebben de algemeene goedkeuring verworven.*
De maatschappij van « Gezondheidsleer van België » heeft ze zorgvuldig onttleed, goedgevonden en aanbevolen (Zitting van 24 Juli 1907).
De Cachets antinévralgiques Jos. Gauthier *zijn in alle gondingerichte apotheken te bekomen*, in een doosje van 6 cachetten aan 1 fr., of van 12 cachetten aan 2 fr.
Als echt en onvervalscht aanzien, enkel en alleen de cachets, welke, in blauw gedrukt, het merk dragen : « Antinévralgique Jos. Gauthier. »
Indien uw apotheker er geene bezit en u iets anders aanraadt, wendt u dan tot het algemeen depot : CENTRAAL APOTHEEK JOS. GAUTHIER, MECHELEN. *Telephoon 96.*
De doosjes worden, geheel het land door, vrachtvrij, tegen postmandaat, verzonden, mits eene verhooging van 5 centiemen.

Verven - Vernissen
Huis Edmond JANSSENS
Houwaertplaats, Brussel.

Vernis voor vloeren, per liter	1.50	1.75	2.00
» » meubelen »	1.50	1.75	2.00
» » buiten »		2.50	3.00
Wit EMAIL per kilo	1.50	2.00	2.50

Op aanvraag toezending van de prijslijst.

A vendre 2 belles voitures
en excellent état, 1 phaéton et 1 coupé.
S'adresser chez M. HEYNEN, carrossier, Tongres.

DE DRIE

BOERDERIJEN

(7e VERVOLG.)

Zij liet haar bijna nooit alleen, hield haar voortdurend aan het werk, en gunde haar niet de geringste vrijheid en zelfstandigheid. In het begin verzette Mieke zich tegen dien dwang, maar toen zij zag dat het haar niets hielp en dat er best met vrouw Karen om te gaan was, als men haar maar wist te vatten, schikte zij zich in haar lot en verwierf langzamerhand het vertrouwen van hare meesteres.

Mieke Lik was juist drie jaar in huis, toen de broeder van vrouw Bartels stierf en deze voor een paar dagen naar Noord Sleeswijk reisde om de begrafenis bij te wonen.

Om de een of andere reden kon de leenman zijne vrouw niet vergezellen. Den tweeden nacht na het vertrek van Zijne moeder werd Inge wakker door een hevig rumoer. Eerst meende hij dat hij dat hij gedroomd had, toen hij overeind ging zitten, onderscheidde hij duidelijk de schorre, reusachtige stem van zijn vader, en de hooge stem van zijne moeder, die door opgewondenheid bijna onherkenbaar was. Moeder was zeker midden in den nacht thuisgekomen...

Nooit in zijn leven vergat Inge dien nacht. Er moest iets vreeselijks gebeurd zijn, want zulke tooneelen kwamen op Bartels-hoeve zelden voor. De leenman met zijn flegmatisch karakter had een hekel aan al wat op een huiselijk tooneel geleek ; liever ging hij zijn weg en bleef dikwijls dagen lang weg, dan naar hare maar al te zeer gerechtvaardigde verwijten te luisteren :

— Mijne vrouw kon den hemel op aarde hebben, als zij zich maar een weinig naar mij wilde schikken, zegde hij dikwijls ; ik kan nu eenmaal dat zenuwachtige, drukke gedoe niet verdragen...

En werkelijk, als vrouw Karen van zich had kunnen verkrijgen, om de zwakheden van haren man over het hoofd te zien, of ze met stomme verachting te straffen, dan zou er nooit een kwaad woord tusschen de echtgenooten gevallen zijn.

Het was in Juli en de nacht was zwoel en donker. En 't rumoer werd met elke minuut erger ; hel en akelig klonken de scheldende, twistende stemmen door de diepe stilte van den nacht.

Ingeluisterde. Een vreeselijke angst beklemde zijne borst, als een voorgevoel van naderend onheil. Hij stond op, trok haastig zijne kleeren aan, en sloop op zijne bloote voeten naar de huiskamer. De deur was half open, op tafel stond eene brandende kaars. Midden in het vertrek stonden de echtgenooten tegenover elkander, vrouw Karen doodsbleek, de leenman blauw-rood van woede en opgewondenheid. Het eene woord volgde het andere.

— Ik ga heen ! Morgen verlaat ik met mijne kinderen dit onzalige huis, riep vrouw Karen.

— Loop naar den duivel ! brulde Deert Bartels en gaf zijne vrouw een stoot met de vuist tegen de borst, dat zij achterovervlel.

— Moeder ! riep Inge, naar de bewusteloos toevliegend.

— Wat..., wat drommel, jongen, wat doet gij hier... Maak dat gij naar uwe kamer komt !

Deert Bartels zweeg, en machteloos zonk zijne hand neder ; uit de onverschrokken oogen van den knaap kwam hem zulk een innige afschuw, zulk een gloeiende haat te gemoet, dat hij opeens ontnuchterd werd. Dien blik vergat hij evenmin als Inge dien nacht ; daarin las men, wat hem ontzette : de vijandschap in de ziel van zijn kind.

Vrouw Karen bracht hare bedreiging, dat zij zou heengaan, niet ten uitvoer. Het is niet gemakkelijk, zich van alles los te rukken, en met behulp van de wet eene scheiding door te zetten, wanneer men zoo onervaren in wereldsche zaken is, en zoo schuw en schuchter staat tegenover het leven, als zij. Maar die vreeselijke nacht scheen iets in haar gebroken te hebben, zij was nog stiller en meer kortaf geworden dan vroeger. Deert Bartels bestond niet meer voor haar ; zij zag hem niet, al zat hij tegenover haar, antwoordde slechts het hoognoodige als hij iets vroeg, vervulde haar plicht als moeder en als huisvrouw, en was schijnbaar dood voor al wat buiten den kring van hare dagelijksche bezigheden viel.

Maar juist anderhalf jaar na dien nacht werd de dokter uit Husum bij vrouw Karen geroepen. Inge zat toevallig in de kamer daarnaast, toen zijne moeder aan den ouden dokter haar leed klaagde. Sind eenigen tijd had zij erge pijn in de linkerborst Reeds lang had zij eene verharding in de borst ontdekt, eerst niet grooter dan een erwt en zonder eenige pijn ; toen werd het grooter en kreeg den vorm van een knikker, en nu was het al zoo groot als een duivenei en deed haar pijn. De dokter luisterde met aandacht en ging toen met haar in de slaapkamer om een onderzoek in te stellen.

Dokter Neupert was een medicus van de oude school. Hij had niet, zooals de moderne geneesheeren, een voorraad van geruststellende omschijvingen en troostrijke uitvluchten bij de hand, wanneer de patient hem vroeg, wat zijne kwaal was. « De zuivere waarheid, » was zijn princiep. Dan wist de patient, hoe het er mee stond, en waaraan hij zich te houden had. En, trouw aan dit beginsel, verzweeg hij ook tegen vrouw Bartels zijne meening niet, toen zij hem verzocht haar eerlijk en onverbloemd de waarheid te zeggen. Toen het noodlottige woord gesproken werd, kreeg zij wel een schok, doch bleef voor 't uiterlijk bedaard. Toen zij samen in de huiskamer terugkwamen, kon niemand aan haar bemerken dat zij zooeven haar doodvonnis had vernomen.

— Vertel mij nu eens, vrouw Bartels, hoe ge toch in vredesnaam dat kankergezwel hebt opgedaan ? vroeg de dokter en schudde het hoofd. Hebt gij u misschien eens gestooten, of zijt gij met de borst ergens tegengeloopen ?

Vrouw Karen knikte.

— Ik heb eens een stoot tegen de borst gehad dien ik nooit zal vergeten, antwoordde zij somber.

De leenman verbleekte.

— Of er dan geen hulp meer was.. Op geld behoefde er niet gezien te worden... vroeg hij.

De dokter haalde de schouders op. Een spoedige operatie kon misschien nog baten.

Er werd getelegrafeerd naar een beroemd professor uit Kiel, die ook den volgenden dag met zijn helper en eene pleegzuster verscheen. Ook de dokter uit Husum kwam met een van zijne collega's.

Inge had de toebereidselen voor de operatie gezien ; hij zag de tafel gereedmaken, de messen en het verband uitpakken en was het veld ingestormd om daar uren lang rond te loopen altijd met de vreeselijke gedachte : Als zij sterft heeft vader haar vermoord.

Toen hij tegen den avond op de hoeve terug kwam, waren de heeren reeds weg. Na de patient nogmaals zeer nauwkeurig onderzocht te hebben, waren de geleerden na een lang gesprek tot het besluit gekomen, dat de kwaal reeds te ver gevorderd was en de operatie slechts nuteloze pijn zou veroorzaken.

Vrouw Karen had met onderwerping de uitspraak der dokters vernomen. Stil en zonder klagen droeg zij het vreeselijk lijden der volgende jaren, tot dat op een nacht de verbloeding daaraan een einde maakte.

Den laatsten tijd was Inge dag en nacht bij haar. Vrouw Karen zag in haren zoon tegelijkertijd een vriend, wien zij hare geheimste gedachten en gewaarwordingen meedeelde.

Voor hem had zij geen geheimen, voor hem ontsloot zij al de onbegrepen schatten van haar zieleleven. In dezen tijd ontdekte Inge te recht, wat hij in zijne moeder had bezeten.

Hij hield de lijkwacht bij haar kist totdat het deksel werd gesloten. Deert Bartels naderde opzettelijk de overledene niet ; aan het sterfbed had hij opnieuw gevoeld, hoe Inge's blik vol vlammenden toorn op hem rustte. Moordenaar, zegde deze blik. Dat was een onbehagelijk gevoel. Hij trok zich den dood van zijne vrouw, en nog meer de oorzaak van hare dood geweldig aan. Wie had dat ook kunnen voorzien. Als zij hem toen ook niet zoo vreeselijk getergd had, zou hij zich waarachtig niet aan haar vergrepen hebben....

Bij het open graf snikte hij erbarmelijk. Maar in den gang van het dagelijksch leven kreeg hij spoedig het evenwicht van zijne ziel en zijne oude, behagelijke zelfvoldaanheid terug. De laatste jaren met zijne doodzieke vrouw in huis waren niet erg gezellig geweest — nu kon men eindelijk weer eens vrij ademhalen.

Ook Paul kwam tamelijk spoedig en gemakkelijk heen over het verlies van zijne moedrr, die eigenlijk reeds sinds jaren stervend was.

Inge was de eenige, die zich niet in zijn verlies kon schikken. Er gingen jaren voorbij, eer hij innelijk tot rust kwam. Hij gevoelde te pijnlijk de leegte, die de dood in zijn leven had veroorzaakt. In de bezittingen van zijn vader had hij geen plezier meer. Hier, waar zijne moeder haar laatsten strijd gestreden had, scheen het hem onmogelijk toe, ooit weer te kunnen lachen en zich te verheugen. Reeds toen nam hij het besluit, om mettertijd de hoeve voor goed te verlaten.

(Wordt voortgezet.)